

ВСТУП

§ 1. Мова — найважливіший засіб спілкування, пізнання, впливу

1. Чому мову називають *скарбницею духовності народу*?
2. У чому виявляється духовне життя народу?
3. Поясніть значення слів *адресат* і *адресант*.

- 1** 1. Прочитайте текст. Перекажіть його зміст.

Мова — це наша національна ознака, у мові наша культура, ступінь нашої свідомості...

Мова — душа кожної національності, її святощі, її найцінніший скарб. І поки живе мова — житиме й народ як національність. Не стане мови — не стане і національності: вона геть розпоршиться поміж дужчим народом (*І. Огієнко*).

2. Поясніть значення висловлювань.

Мова — душа кожної національності (*І. Огієнко*).

Що багатша мова, то багатша думка (*М. Рильський*).

- 2** 1. Перепишіть текст.

Наша духовна скарбниця — це сотні тисяч народних пісень, казки, прислів'я та приказки, стародавні й сучасні тексти. У мові як духовній скарбниці зберігається історія, пам'ять про долю народу, його культуру, побут, сприймання навколишньої природи. Мова єднає всі покоління українців. Руйнуються найміцніші фортеці, розсипаються кам'яні гори, зникають ріки й моря. Але думка, утілена в слові, переживає віки.

- Знайдіть прикметники й дієприкметники, визначте їхню синтаксичну роль.
- Як ви розумієте вислів: «Мова — духовна скарбниця народу»?

Добірні зерна мови

- 3** Прочитайте текст. Поміркуйте, чи можна назвати неопалимою купиною нашу рідну мову. Обґрунтуйте і запишіть відповідь.

Неопалима купина — про незнищенне, що не згорає, не підвладне часові, привабливе своїм сяйвом.

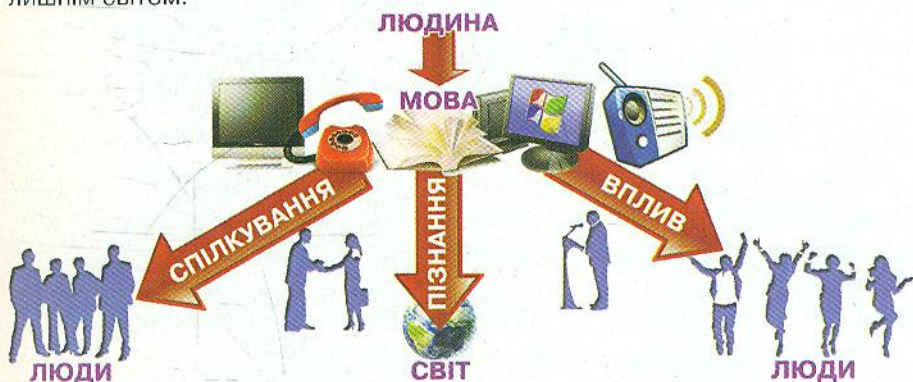
«Неопалима купина» — це вислів із Біблії. Коли Мойсей пас вівці в пустелі, він побачив терновий кущ, що горів і не згорав. З вогню озвався Бог і закликав Мойсея вивести свій народ із неволі.

А ще за християнською традицією неопалима купина уособлює Богоматір, яка народила Ісуса Христа.

Неопалимою купиною українці називали рослину ясеніць. У спекотний день вона виділяє ефірну олію, яку можна підпалити. Олія згорає, а ясеніць знову цвіте.

Українці склали про неопалиму купину чимало легенд. Є в нашій літературі й книжка «Неопалима купина» Сергія Плачинди та Юрія Колісниченка. Вона розповідає про Роксолану, композиторів Максима Березовського, Артема Веделя... Неопалима купина — поетичне відображення долі України й українського народу, його культури. Незнищенність нашої Батьківщини — ось що символізує рожевоквітна неопалима купина.

- 4** Розгляньте схему. Прокоментуйте, як мова пов'язана з людиною й навколишнім світом.

Характерна ознака людини — **мова**. За допомогою мови люди спілкуються між собою, пізнають світ, впливають на інших людей. Мова об'єднує всіх нас із навколишнім світом, нею щось повідомляють і отримують інформацію. Отже, мова — найважливіший засіб **спілкування**.

Мову називають **енциклопедією життя**. Різні наукові галузі, сфери діяльності людини ми не могли б досягнути, осмислити без мови. Отже, мова — найважливіший засіб **пізнання**.